

04 — *Kako je zapisano*

„Napravio si ovo da me zajebavaš, a?“

Zoki odmahuje glavom, a ja blenem u naslovnu stranu „Resavskog pismonoše“, najčitanijih novina u našem malom gradu.

„Kad bih ja umeo da smislim sve to!“

Istina. Zoki je jedva osnovnu školu završio, a ne krasi ga blistavi um. Sin je neznanog i biće u odlučnom času pijanog junaka. Nadaren za čišćenje tavana i memljivih podruma, nenadmašan u pronalaženju i prodaji stare hartije. Našem gazdi, Miki Raspućinu, je odan rob, a meni ne manje odan drug.

Novina što mi je gura pod nos malo se razlikuje od bilo kog broja štampanog poslednjih godina. Naslovnicom dominira fotka zamađaljene fabrike koju, navodno, kupuje neki peti stranac, a tu su i lokalne i razne belosvetske vesti, sve taze kao da ih dostavlja pismonoša.

Nikad nisam zaista čitao „Pismonošu“. Redovno ga kupujem isključivo zarad zadovoljstva da ga na kiosku uzmem iz Violetine

ruke. I sad samo listam i na svakoj strani proveravam ono onespokjavajuće u gornjem levom uglu. Sutrašnji datum! Jutro je i ja znam da tako šta ne biva ni u Beogradu, gde se noću prodaju novine za naredni dan.

„Pogrešno su napisali datum, pa šta?“

„Neće biti. Vidi čitulje. Ili oglase. Pišu o Kotliću na Moravi, a to će tek da se održi. Pobediće neki Svetolik iz Kušiljeva, a ne Pera Debeli kao prošle i pretprošle godine.“

Gužvam novine, žute kao da nisu iz budućnosti, već sa nečijeg tavana, pomenem u sebi Zokijevu nadaleko znanu majku, a naglas ga upozorim da će mu preresti sva sprdačina na moj račun, samo ako je pomislio da se sa mnom sprda... Tad primetim da je na poleđini nešto zapisano. Protrnem jer sam poznao rukopis i taj broj!

Kako da ne poznam kad sam u četiri godine gimnazije svaki pismeni zadatak od nje prepisao! A broj sam mesečno jedared okretao iz govornice u Pošti... i ćutao kao zaliven.

„Gle, Vikicin broj!“, javi se Zoki.

On zna broj, naravno. Violeta mu je sestra po materi. I njen otac je neznani junak. Sumnja se na čuvenog kockara iz Palanke, što uopšte ne zvuči neverovatno kad znate kako Viki razbija matiš. Prava je šteta što nije mogla da studira štogod. Nije tupa kao Zoki niti rođeni gubitnik kao ja. Siroče sam, uopšte ne poznajem roditelje, a sudeći po mestu na kom su me ostavili, verovatno nema ničeg što bi o njima vredelo da znam.

„Odakle ti ovo?“, pitam Zokija.

„Ne puštaš da kažem najvažnije. Ovo su samo jedne novine, a tamo ih ima na tone!“

„Gde?!“

„Na spratu iznad *New Yorka*. Mika bi da proširi kafanu, pa mi je tražio da gore počistim. Znaš da je to bila kuća nekog kulaka? Gore niko ne živi već decenijama. Mislio sam da ću juriti pacove i golubove, a ono... Dođi da vidiš!“

Zoki me prosto vuče do *New Yorka*, Raspućinovog kafića, restorana i striptiz-bara. Ili, ako se ne lažemo, smrdljivog ćumeza bez

ventilacije, u kom se toče viski i šampanjac, a piša u čučavcu iza zdrade.

Gazda nam je u mračnom raspoloženju. Neki mlad majmun je sinoć pokvario striptiz tako što je probao da glavnu zvezdu makne sa podijuma. Dohvatio je devojče za kukove i podigao u vis, a kako je ona bila sva nauljena, iskliznula mu je iz šaka, pala i polomila rame.

„Neće raditi bar sto dana, sto strela ga ubilo dabogda!“

Raspućin je ojađen, ali ga ne napušta poslovni duh.

„Je li, Zorane, što mi ne pošalješ Vikicu? Svakako zatvaraju onu njenu trafiku. De, ne mršti se! Ne mora da se svlači, ona to ionako ne bi umela. Za početak neka je za šankom, a posle kako hoće. Treba mi novo lice.“

„Nisam čuo da ukidaju trafiku“, veli Zoki i polazi na sprat.

Posrćem za njim kao pijan, nesposoban da probavim vest.

„Daj mi njen broj!“, viče Raspućin, ali Zoki se pravi da ne čuje.

Možda i nije toliko glup. Pre dve godine mu rekoh da ima lepu sestru, a on će ti njoj u lice (i to preda mnom): „Ej, Vikice, Gile bi te jebo!“

Nije slagao, ali ja od sramote dugo nisam smeo da je pogledam. Na spratu za trenutak zaboravih svoju muku. Zinuo sam i ukopao se pred prizorom koji me je dočekao.

Ko bi rekao da je prostor iznad *New Yorka* toliki! Spolja se čini da su tu dva stana, najviše tri, a sad mi liči na niz kutija sa višestrukim dnom. I svaka je, od poda do plafona, ispunjena novinama. Domaće i strane, dnevne, nedeljene ili mesečne, isustrovane, svakave! Složene su u uredne gomile među kojima je ostavljena prtina. Čovek bi ovde mogao nestati kao u lavirintu.

„Nema fabrike koja će ti ovo otkupiti!“, kažem Zokiju, a on se kezi kao blesav.

„Pa ovo i nije stara hartija! Obrati pažnju, sve su iz budućnosti! Ima ih možda do kraja sveta. Nisam mislio da će uvek biti novina.“

Tražim *Vrele gume* ili bilo kakav časopis o kolima. Da li će uvek biti automobila?

Mada, kad bolje razmislim, treba naći nešto od čega se živi. Zgoditke na lutriji, na primer. Igraću na malo, neću privlačiti pažnju. Ionako za novine znamo samo Zoki i ja.

On, mazgov, brine za opšte dobro:

„Vidi, ovde su sve na ćirilici! Da neće Rusi osvojiti svet?“

„Zato su u onoj sobi sve kineski ili već nećiji znaci, ko zna šta? Pust ti to, nego misli šta je nama činiti!“

„Da obavestimo našu vladu?“

„Jebala te vlada! Zorane, brate moj rođeni, tebi i meni se sreća dosad nije ni u šali osmehnula, a ovo je prilika!“

Brbļjam o lutrijama i bankama u koje ćemo sklanjati pare od klađenja, a sve mi se misli vraćaju na sutrašnji primerak „Resavskog pismoņše“ i na Violetin broj. Kome ga je pisala? Zašto? Zar će ona, tako pametna i fina, raditi za Miku Raspućina? Kakva majka, takva ćerka. Tako će o njoj govoriti.

Njen brat i ja ćemo se kockati i sve će biti onako kako nam je u kolevcu dosuđeno. Klađenje, prevare, šarena laža iz budućnosti, prodavanje magle. A i ta magla pripada Raspućinu. Strogo gledano, on je vlasnik zgrade, pa je ovo suludo otkriće, baš kao i naša budućnost, njegova imovina.

Zokiju i meni bi više valjalo da ovde stvarno leži stara hartija.

Palim cigaretu i nekoliko sekundi puštam da mi palidrvce izgara među prstima, a onda ga spustim do dna novinske gomile koju nisam

stigao ni da pogledam. Čekam da hartija prihvati i da se prostorija ispuni dimom, a onda se povlačim i Zokija gonim ka vratima.

„Šta? Šta ste to napravili?“, urla Raspućin.

Zove vatrogasce, čupa kose i ne čuje kako mi Zoki šapuće:

„Upropastio si nas! Uništio si budućnost!“

„Ne budali. Kako bih ja mogao menjati bilo čiju budućnost?“

„Spalio si novine. Znaš li da to možda znači kraj sveta?“

Smejem se od srca.

„A možda samo neće biti onako kako je zapisano!“